

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»**

ОПИС
системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти

СХВАЛЕНО
Вченою радою НТУ «ХПІ»
Протокол № 9
від «25» листопада 2016 р.

Голова Вченої ради
_____ Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ

Харків
2016

ЗМІСТ

1. Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	3
2. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм	8
3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників НТУ «ХПІ» та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті _____	9
4. Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників _____	9
5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою _____	10
6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом _____	11
7. Забезпечення публічності інформації про Університет, освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації тощо _____	12
8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти _____	12

1. ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ТА ПРОЦЕДУР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Принципи системи управління якістю вищої освіти в НТУ «ХП»

Діяльність Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (далі – Університет), його підрозділів і служб здійснюється відповідно до законів України та інших нормативно-правових актів у сфері освіти, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НТУ «ХП», яке розроблене відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти). Система управління якістю вищої освіти НТУ «ХП» відповідає принципам стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 та забезпечує реалізацію основних завдань, а саме: планування, забезпечення і підтвердження якості.

Головна мета Університету полягає у створенні стійкої довіри до Університету зі сторони суспільства та роботодавців як постачальника високоосвічених та високопрофесійних кадрів для промисловості й суспільства, які відповідають кращим міжнародним вимогам та володіють високим рівнем якості отриманих знань.

В основі системи управління якістю відповідно до вимог стандартів ДСТУ ISO 9001:2015 лежать вісім принципів, яким керівництво Університету слідує для оптимізації діяльності ВНЗ.

Принцип 1. Орієнтація на споживача

Результати і стабільна діяльність ВНЗ, насамперед, залежать від споживачів його освітніх послуг. Тому керівництво НТУ «ХП», аналізуючи поточні та майбутні потреби споживачів освітніх послуг, задовольняє у повному обсязі ці вимоги, перевершуючи їх очікування. З цією метою НТУ «ХП» систематично проводить маркетингові дослідження ринку праці, а також моніторинг та прогнозування майбутніх вимог до якості надання освітніх послуг.

Принцип 2. Лідерство

Керівництво НТУ «ХП» займає провідну позицію лідера по всіх напрямках діяльності Університету: встановлює цілі та забезпечує єдність колективу у їх досягненні на всіх рівнях, здійснює підтримку й управління, а також бере на себе відповідальність за оптимізацію та системне удосконалення керівних та допоміжних процесів Університету.

Принцип 3. Зацікавленість персоналу

Співробітники НТУ «ХП» складають основу Університету. Керівники Університету та його структурних підрозділів сприяють створенню та підтримці оптимального соціально-економічного середовища та психологічного клімату у колективі, які сприяють реалізації творчого та науково-дослідного потенціалу співробітників, спрямовуючи його на виконання основних завдань Університету.

Принцип 4. Процесний підхід

Будь-яка діяльність в НТУ «ХПІ», що має свої «входи» й «виходи» (ДСТУ ISO 9001:2015) та використовує певні ресурси, розглядається як процес. Такий підхід дозволяє найбільш ефективно досягти бажаних результатів діяльності.

Принцип 5. Системний підхід до управління

Розглядаючи будь-яку діяльність як процес і враховуючи те, що «вихід» одного процесу є «входом» для одного або декількох інших процесів, управління взаємопов'язаними процесами в НТУ «ХПІ» здійснюється як управління системою. Такий підхід сприяє результативному й ефективному досягненню цілей у сфері якості освітньої діяльності Університету.

Принцип 6. Постійне поліпшення

Постійне поліпшення діяльності НТУ «ХПІ» є головною метою кожного співробітника Університету та базується на запобіжних та коригувальних діях (підвищенні та оцінці результативності).

Принцип 7. Прийняття рішень на основі фактів

Всі рішення в НТУ «ХПІ» приймаються на підставі аналізу функціонування системи менеджменту якості вищої освіти, що дозволяє підвищити результативність і ефективність прийнятих рішень.

Принцип 8. Взаємовигідні відносини з постачальниками

Беручи до уваги той факт, що Університет і постачальники є взаємозалежними, керівництво НТУ «ХПІ» проводить політику взаємовигідних відносин із постачальниками, що підвищує спроможність обох сторін створювати матеріальні та духовні цінності суспільства.

1.2. Характеристика чинної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті є складовою частиною системи забезпечення якості вищої освіти в Україні і містить дві підсистеми:

- забезпечення та моніторингу якості вищої освіти в Університеті;
- забезпечення та моніторингу якості освітньої діяльності Університету.

Підсистема забезпечення та моніторингу якості вищої освіти спрямована на оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти шляхом поступового переходу до прозорих методик оцінювання та застосування багатобальних комплексних рейтингових шкал, а також диференційованих підходів до оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Підсистема забезпечення та моніторингу якості освітньої діяльності Університету містить такі заходи:

- проведення внутрішніх аудитів якості діяльності структурних підрозділів Університету, які забезпечують функціонування освітнього процесу;
- встановлення зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу (опитування здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу, співробітників Університету);

- підтримка системи рейтингової оцінки якості діяльності професорсько-викладацького складу та студентів Університету;
- сприяння та контроль підвищення кваліфікації співробітників Університету;
- сприяння підвищенню педагогічної майстерності професорсько-викладацького складу, співробітників Університету шляхом організації різноманітних семінарів (психолого-педагогічного циклу для молодих викладачів, вивчення іноземних мов тощо), Академічних читань, конференцій, круглих столів та форумів;
- забезпечення доступності інформації щодо результатів діяльності Університету на веб-сайті НТУ «ХП»;
- постійна оптимізація роботи інформаційної системи Університету для підтримки сучасного інформаційно-освітнього середовища;
- проведення заходів із виявлення та запобігання академічному плагіату.

1.3. Стратегічні цілі та завдання удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в НТУ «ХП»

Відповідно до Політики Університету з якості основними стратегічними цілями системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є:

- гарантування розробки якісних освітніх програм відповідно до національних та міжнародних освітніх стандартів, націлених на підготовку фахівців із відповідними компетентностями, з урахуванням широкого спектру освітніх потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців;
- забезпечення якості освітньої діяльності НТУ «ХП» шляхом дотримання встановлених норм та процедур за підтримки і відповідальності усіх учасників освітнього процесу.

Завданнями системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є:

- оновлення нормативно-правової та методичної бази забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в Університеті;
- системний моніторинг змісту вищої освіти;
- контроль за реалізацією освітнього процесу та наукової діяльності;
- проведення моніторингу технологій навчання, ресурсного потенціалу Університету та управління ресурсами і процесами;
- моніторинг та оптимізація стану соціально-психологічного середовища Університету;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розробка рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, їх впровадження, здійснення стратегічного планування діяльності НТУ «ХП» тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті відповідають цілям та концепції процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні.

1.4. Структура оперативного управління якістю вищої освіти в НТУ «ХП»

Планування та оперативне управління якістю вищої освіти в НТУ «ХП» здійснюється на основі реалізації принципів процесного підходу. В основі ефективного управління ресурсами лежить процесна модель, де на операційному рівні існує тимчасова мобілізація необхідних ресурсів відповідно до технологій навчання, які визначені у навчально-методичній документації, з урахуванням основоположного принципу діяльності організації відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015 – орієнтації на споживача.

Умовні позначки:

- ① Управління системою якості вищої освіти
- ② Аудит системи якості вищої освіти

Рисунок. Функціональна структура управління системою менеджменту якості вищої освіти в НТУ «ХП»

Реалізація процесного підходу передбачає:

- застосування системи процесів (визначення, ідентифікація процесів і їх взаємодії, опис процесів та документованих інформацій);
- менеджмент процесів (згідно з циклом Е. Демінга: планування, забезпечення, управління і поліпшення якості процесу).

1.5. Перелік процесів системи менеджменту якості вищої освіти в НТУ «ХП»

Основними етапами побудови процесної моделі системи менеджменту якості вищої освіти НТУ «ХП» є: виділення, ідентифікація і класифікація процесів.

Керівними процесами є процеси безперервного обміну інформацією між його суб'єктами та об'єктами освітнього процесу з метою взаємного впливу для виконання функцій планування, організації, контролю та мотивації до забезпечення якості вищої освіти.

Основними процесами (процесами життєвого циклу підготовки фахівців) є процеси, шляхом яких реалізуються основні функції та Місія Університету.

Процесами забезпечення є такі процеси, які формують умови для функціонування процесів основного життєвого циклу Університету.

Процесами вимірювання, аналізу і поліпшення є процеси визначення та управління заходами, спрямованими на поліпшення якості вищої освіти у ВНЗ. Це поліпшення може призводити до змін у структурі продуктів та процесів, чи навіть у системі менеджменту якості вищої освіти. Керівництво Університету повинне незмінно прагнути до підвищення ефективності та результативності виконуваних в Університеті дій, виявляти можливості їх оптимізації, не чекаючи на виникнення труднощів.

1.6. Організація системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті

Організація внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті здійснюється на таких рівнях: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра (керівники (гаранти) освітніх програм, викладачі, уповноважені з якості, куратори академічних груп); третій – факультети (декани, заступники деканів, методичні комісії та вчені ради факультетів); четвертий рівень – ректорат, відділ забезпечення якості освітньої діяльності, Вчена рада та Рада з якості Університету; п'ятий – Наглядова рада Університету.

На першому рівні організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти НТУ «ХПІ» здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти.

Другий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в НТУ «ХПІ» здійснюється викладачами кафедри при безпосередньому керівництві гаранта освітньої програми та завідувача кафедри.

Третій рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у НТУ «ХПІ» реалізується на факультеті під безпосереднім керівництвом декана.

На четвертому рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у НТУ «ХПІ» ректоратом, структурними підрозділами Університету, відділом забезпечення якості освітньої діяльності та Радою з якості Університету здійснюються процедури і заходи, які свідчать про дотримання вимог до забезпечення якості вищої освіти.

На п'ятому рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в НТУ «ХПІ» діяльність Наглядової ради, Ради з якості Університету, відділу забезпечення якості освітньої діяльності спрямована на постійне покращення здатності Університету виконувати вимоги усіх зацікавлених сторін до якості вищої освіти на основі результатів вивчення задоволеності її якістю випускників Університету та роботодавців.

1.7. Принципи, методи та критерії оцінки якості вищої освіти в НТУ «ХП»

Принципи та методи вимірювання, оцінки та моніторингу якості вищої освіти в НТУ «ХП»:

- виявлення та опис прихованих (латентних) змінних, що характеризують якість і успішність навчання, і доступних безпосередньому контролю індикаторів;

- вибір кваліметричних шкал вимірювання інформаційних змінних і шкал опису критеріїв;

- побудова комплексу метричних моделей з використанням методів багатовимірного рейтингового оцінювання;

- кількісна оцінка якості навчання на основі методів оцінювання латентних змінних з використанням контрольованих індикаторів.

Критерії оцінки якості освіти визначаються на основі:

- Місії, стратегічного плану розвитку і Політики з якості вищої освіти НТУ «ХП»;

- законодавчих вимог до оцінки якості освіти (вимоги Державних освітніх стандартів за напрямками і спеціальностями; вимоги, що висуваються при ліцензуванні та акредитації; міжнародні вимоги до акредитації освітніх програм);

- освітніх стандартів НТУ «ХП» (кваліфікація професорсько-викладацького складу; зміст освітніх програм; технологія освітнього процесу; технологія контролю знань; ресурсне забезпечення);

- аналізу вимог споживачів до рівня підготовки і компетентності випускників (результати анкетування студентів, випускників і представників організацій-роботодавців).

2. ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Законом України «Про вищу освіту» передбачається у межах системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Університету та якості вищої освіти здійснювати моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм та забезпечувати відкритість інформації про них. Університет на добровільних засадах організовує процедуру оцінювання освітніх програм незалежними установами.

Розроблення, затвердження, періодичний перегляд та моніторинг освітніх програм здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХП» та методичними рекомендаціями, затвердженими Методичною радою Університету.

Підвищення якості освітніх програм – це постійні зусилля, спрямовані на вдосконалення якості розробки цих програм, їх упровадження і виконання.

Відповідальність за повноту та своєчасність розробки освітньої програми покладається на голову науково-методичної комісії (НМК) зі спеціальності, а освітньої програми зі спеціалізації – на завідувача відповідної кафедри. Голова НМК зі спеціальності забезпечує повноту та взаємозв'язок структурних компонентів

освітньої програми. Найбільш простим але ефективним варіантом узгодження, обговорення є проведення засідань у складі науково-методичних комісій.

3. ЩОРІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НТУ «ХПІ» ТА РЕГУЛЯРНЕ ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТАКИХ ОЦІНЮВАНЬ НА ОФІЦІЙНОМУ ВЕБ-САЙТІ

3.1. Система оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ХПІ».

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти включає такі види контролю: поточний, підсумковий та випускні атестацію.

Форми проведення та критерії оцінювання поточного й підсумкового контролю визначаються у робочій програмі і рейтинговій системі оцінювання результатів навчання. Рекомендації щодо розроблення рейтингових систем оцінювання надані у Положенні про рейтингову систему оцінювання результатів навчання студентів НТУ «ХПІ».

Рекомендації щодо атестації випускників Університету надані у Положенні про екзаменаційну комісію НТУ «ХПІ».

Оприлюднення результатів рейтингу студентів здійснюється регулярно на офіційному веб-сайті Університету.

3.2. Оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників

Оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників здійснюється за шкалою рейтингових оцінок згідно з Положенням про рейтингову оцінку викладачів, кафедр і факультетів НТУ «ХПІ».

Оприлюднення результатів рейтингів здійснюється регулярно раз на рік на офіційному веб-сайті Університету.

4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ, НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників – це цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності Університету.

Науково-педагогічні працівники Університету підвищують кваліфікацію згідно з Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НТУ «ХПІ» (Схвалено Вченою радою Університету Протокол № 5 від 30.05.2014 р.) у вищих навчальних закладах, відповідних наукових, освітньо-наукових установах та організаціях як в Україні, так і за її межами один раз у 5 років.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, У ТОМУ ЧИСЛІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, ЗА КОЖНОЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

5.1. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в Університеті відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам.

Матеріально-технічна база Університету пристосована для підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється у навчальних корпусах, лабораторіях, на базах практик, у навчально-спортивному комплексі.

Відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, освітній процес в Університеті забезпечений лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів.

5.2. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

Науково-методичне забезпечення включає:

- державні стандарти освіти;
- навчальні плани;
- навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін;
- програми навчальної, виробничої та інших видів практик;
- підручники і навчальні посібники;
- інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін;
- контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- методичні матеріали для студентів із питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових робіт і дипломних проектів (робіт).

5.3. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідає технологічним вимогам до ліцензійних умов щодо цього виду діяльності.

Наукова бібліотека використовує спеціалізовані програмні продукти, які автоматизують діяльність бібліотеки (індивідуальні сервіси, електронний формуляр, обслуговування відділених користувачів), забезпечують формування

власних електронних ресурсів із диференційованим доступом до них, забезпечують інтеграцію даних до внутрішніх систем Університету та зовнішніх інформаційних систем.

В Університеті є офіційний веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про його діяльність, а також електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчальних планів, у тому числі в системі дистанційного навчання.

Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом соціологічних опитувань студентів та студентського моніторингу освітнього процесу, проведення щорічного аналізу відповідними структурами.

5.4. Контроль за якістю самостійної роботи студентів

Для забезпечення високої якості підготовки фахівців в Університеті самостійна робота студентів денної форми навчання зорганізується та координується науково-педагогічними працівниками, які відповідають за викладання дисциплін.

Контроль забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації самостійної роботи студентів здійснюють декани факультетів, навчальний та методичний відділи.

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в Університеті сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та система електронного документообігу.

Складовими системи збирання та аналізу інформації є бази даних з основних напрямів діяльності Університету:

- формування контингенту здобувачів вищої освіти та організація освітнього процесу;
- кадрове забезпечення освітньої та наукової діяльності;
- науково-дослідна діяльність;
- ресурсне забезпечення освітнього процесу та науково-дослідної роботи;
- формування інформаційного сегменту для забезпечення видавничої діяльності (автоматизація видавничої діяльності).

Система електронного документообігу передбачає наявність університетського стандарту документообігу, підсистеми електронного підпису, шаблонів електронних документів та системи їхнього редагування, програмного забезпечення електронного документообігу.

Інформаційні системи дозволяють забезпечити моніторинг якості діяльності Університету та прийняття ефективних управлінських рішень щодо її покращення.

7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО УНІВЕРСИТЕТ, ОСВІТНІ ПРОГРАМИ, СТУПЕНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ТОЩО

Публічність інформації про діяльність Університету забезпечується згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

В Університеті є офіційний веб-сайт, який містить основну інформацію про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня, освітньо-наукова, видавнича, атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація).

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті Університету та факультетів, систематично оновлюється.

8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТАХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Заходи із запобігання і виявлення академічного плагіату здійснюються у відповідності до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХП».

Система запобігання та виявлення академічного плагіату спрямована на запобігання та виявлення таких різновидів плагіату:

- копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає у заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі – розміщеної у мережі Інтернет).

Для технічної підтримки перевірки випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на наявність академічного плагіату на офіційному сайті Університету розміщується інформація про автоматизовану систему перевірки на наявність запозичень в наукових працях, яка використовується в Університеті.

Відповідальність за виявлення академічного плагіату в випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти несуть: здобувач – автор роботи, керівник випускної кваліфікаційної роботи та завідувач випускаючої кафедри.